

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Rev2 307/10
19.05.2010. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Predraga Trifunovića, predsednika veća, Vesne Popović i Vide Petrović-Škero, članova veća, u pravnoj stvari tužioca Ž.R. iz P., čiji je punomoćnik M.M., advokat iz P., protiv tuženog Fabrika nameštaja J. a.d. iz P., čiji je punomoćnik D.T. iz P., radi poništaja rešenja o otkazu ugovora o radu, odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Požarevcu Gž1. br. 327/08 od 09.12.2008. godine, u sednici održanoj 19.05.2010. godine, doneo je

P R E S U D U

PREINAČUJE SE presuda Okružnog suda u Požarevcu Gž1. br. 327/08 od 09.12.2008. godine, pa **SE ODBIJA** žalba tuženog, kao neosnovana i **POTVRĐUJE** presuda Opštinskog suda u Petrovcu P1. br. 11/08 od 16.09.2008. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Petrovcu P1. br. 11/08 od 16.09.2008. godine, stavom prvim izreke poništeno je, kao nezakonito, rešenje tuženog od 21.12.2006. godine, kojim je tužiocu otkazan ugovor o radu sa 21.12.2006. godine, a obavezan je tuženi da tužioca vrati na rad i rasporedi ga na poslove koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi i radnoj sposobnosti, dok je stavom drugim izreke obavezan tuženi da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka od 69.500,00 dinara.

Presudom Okružnog suda u Požarevcu Gž1. br. 327/08 od 09.12.2008. godine, stavom prvim izreke preinačena je prvostepena presuda tako što je odbijen, kao neosnovan, tužbeni zahtev za poništaj rešenja tuženog od 21.12.2006. godine i vraćanje tužioca na rad, kao i za naknadu troškova postupka, dok je stavom drugim izreke obavezan tužilac da tuženom naknadi troškove postupka od 4.000,00 dinara.

Protiv pravnosnažne presude donesene u drugom stepenu, tužilac je izjavio reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni kasacioni sud je ispitao pobijanu presudu u smislu člana 399. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, br.125/04), pa je našao da je revizija osnovana.

U postupku nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 361. st. 2. tačka 9. ZPP, na koju revizijski sud pazi po službenoj dužnosti.

Prema činjeničnom stanju na kome je zasnovana pobijana odluka, tužilac je bio zaposlen kod tuženog po ugovoru o radu od 14.09.2004. godine. Dana 27.10.2006. godine tuženi je ponudio tužiocu zaključenje Aneksa ugovora o radu, kojim se menja osnovni ugovor na taj način što se tužilac raspoređuje na poslove prodavca u maloprodaji u prodavnici u S. uz pravo na minimalnu zaradu za standardni učinak i puno radno vreme i uz pravo na naknadu troškova za dolazak i odlazak sa rada u visini cene stvarnih troškova putovanja na relaciji P. - S. i obratno. U ostavljenom roku od osam dana za izjašnjenje, tužilac nije prihvatio ponudu, zbog čega je doneto pobijano rešenje o otkazu ugovora o radu, primenom člana 179. stav 1. tačka 7. Zakona o radu. Prilikom ocene zakonitosti pobijanog rešenja sudovi su utvrdili da je S. udaljen od P. 38 km, da prevoz na ovoj relaciji obavlja L. a.d. iz P., čiji autobusi prema redovnom redu vožnje putuju sat i 15 minuta, a polasci iz P. za S. su prema redu vožnje prevoznika u: 5,40 časova, u 10,30 i u 14,00 časova (što znači da u S. stižu u 6,55, 11,45 i 15,15 časova), dok povratna linija iz S. za P. kreće u: 5,45, u 12,15 i u 15,15 časova (što znači da u P. stiže u 7,00 časova, u 13,30 i u 16,30 časova). Ova međumesna linija ne saobraća subotom, nedeljom i državnim praznikom. Takođe je utvrđeno da je prodavnica tuženog u S. radila do 01.06.2005. godine, posle čega je zatvorena, pri čemu tuženi nije dostavio bilo kakav dokaz da je prodavnica ponovo otpočela sa radom. U periodu dok je radila (dakle do 01.06.2005. godine) prodavnica je radila svakog radnog dana od 7 do 19 časova, bez obzira na godišnje doba, a radila je i subotom od 7 do 14 časova.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepenom odlukom je poništeno rešenje tuženog kao nezakonito, dok je drugostepeni sud preinačio prvostepenu odluku i odbio tužbeni zahtev, nalazeći da su ispunjeni uslovi iz člana 179. stav 1. tačka 7. Zakona o radu, jer je odbijanje zaposlenog da sa poslodavcem zaključi aneks ugovora o radu zakonom propisan otkazni razlog, zbog čega smatra da je i rešenje tuženog zakonito, a da je tužilac ispunjenost uslova iz člana 171. Zakona, mogao ceniti samo u posebnoj parnici a ne može biti predmet ocene suda po tužbenom zahtevu za poništaj rešenja o otkazu ugovora o radu.

Vrhovni kasacioni sud nalazi da se osnovano revizijom tužioca ukazuje da je drugostepeni sud pogrešno primenio materijalno pravo.

Naime, tužiocu je ponuđeno zaključenje Aneksa ugovora o radu kojim mu je ponuđena izmena ugovorenih uslova rada, radi premeštaja u drugo mesto rada kod istog poslodavca, što predstavlja ovlašćenje poslodavca primenom člana 171. stav 1. tačka 2. Zakona o radu („Službeni glasnik RS“ broj 24/05 i 61/05), ali navedena ponuda poslodavca mora biti u skladu sa članom 173. istog Zakona. Član 173. Zakona o radu propisuje da zaposleni može biti premešten u drugo mesto rada ako je delatnost poslodavca takve prirode da se rad obavlja u mestima van sedišta poslodavca, odnosno njegovog organizacionog dela (stav 1. tačka 1. ovog člana) i ako je udaljenost od mesta u kome zaposleni radi do mesta u koje se premešta na rad manje od 50 km, a organizovan je redovan prevoz koji omogućava blagovremeni dolazak na rad i povratak sa rada, te mu je obezbeđena naknada troškova prevoza u visini cene prevoza karte u javnom saobraćaju (tačka 2. stava 1. ovog člana). Premeštanje zaposlenog u drugo mesto rada, van slučajeva predviđenih stavom 1. ovog člana, može se vršiti samo uz pristanak zaposlenog (stav 2. člana 173. Zakona).

U konkretnom slučaju sudovi su utvrdili da je tuženi imao prodavnicu u S., gde je izvršio raspoređivanje tužioca, ali da je ta prodavnica prestala sa radom još 01.06.2005. godine. Tužiocu je ponuda učinjena 27.10.2006. godine, a tuženi nije pružio bilo kakav dokaz da je prodavnica ponovo otpočela sa radom u bilo kom momentu kasnije. Imajući u vidu da je prodavnica prestala sa radom, za ponovno obavljanje delatnosti u njoj - prometa robe - nameštajem, čijom se proizvodnjom bavi tuženi, neophodno je ponovno donošenje rešenja o ispunjenosti minimalno tehničkih i drugih uslova, prema članu 6. stav 1. Zakona o uslovima za obavljanje prometa robe, vršenju usluga u prometu robe i inspekcijском nadzoru („Službeni glasnik RS“ broj 39/96... 101/05), te su fizička i pravna lica koja se bave prometom robe dužna da rešenja o ispunjenju minimalno-tehničkih uslova za obavljanje prometa i vršenje usluga, drže u prostorijama, odnosno na svakom prodajnom mestu, gde se delatnost obavlja.

Imajući u vidu da tuženi nije dostavio dokaz da je prodavnica u S. ponovo počela da radi posle 01.06.2005. godine, odnosno pre ponude tužiocu za zaključenje aneksa ugovora o radu (dakle pre 27.10.2006. godine), niti je dostavio bilo kakav dokaz da je pribavljeno rešenje nadležnog organa o ispunjenju minimalno-tehničkih i drugih uslova za obavljanje prometa robe u ovom poslovnom objektu, Vrhovni kasacioni sud nalazi da nisu bili ispunjeni uslovi iz člana 173. stav 1. tačka 1. da tužilac bude premešten u S., s obzirom da tuženi u S. nema objekat u kome se obavlja delatnost (prodavnica ne radi, niti postoji rešenje o ispunjenosti uslova za ponovno obavljanje delatnosti u ovom objektu - prema Zakonu o uslovima za obavljanje prometa robe, vršenju usluga u prometu robe i inspekcijском nadzoru).

Pored navedenog, radno vreme ove prodavnice u vreme dok je radila, do 01.06.2005. godine bilo je od 7,00 do 19,00 časova svakim radnim danom, a subotom od 7,00 do 14,00, a prema utvrđenom redu vožnje saobraćajnog preduzeća L. iz P., koje saobraća na ovoj liniji, tužiocu nije omogućen organizovan redovan prevoz koji omogućava blagovremeni dolazak na rad i povratak sa rada posebno imajući u vidu vreme polaska poslednjeg autobusa iz S. za P. i iz P. za S., dok prevoz subotom ne postoji uopšte. To znači da za premeštaj tužioca u S. na drugo radno mesto nisu ispunjeni ni uslovi iz člana 173. stav 1. tačka 2. Zakona o radu.

Odredbom člana 173. stav 2. Zakona o radu, propisano je da zaposleni može da bude premešten u drugo mesto rada, van slučajeva iz stava 1. ovog člana, samo uz svoj pristanak.

Imajući u vidu da u konkretnom slučaju nisu bili ispunjeni uslovi iz člana 173. stav 1. tačka 1. i tačka 2. Zakona o radu, pogrešan je zaključak drugostepenog suda da je tužilac bio u obavezi da da saglasnost i potpiše Aneks ugovora o radu, a da je poništaj ovog aneksa mogao tražiti samo u posebnoj parnici, a ne u postupku za poništaj odluke o prestanku radnog odnosa. Naime, upravo odredba stava 2. člana 173. Zakona, tužiocu kao zaposlenom, daje pravo da odbije saglasnost za zaključenje aneksa, jer nisu bili ispunjeni uslovi iz člana 173. stav 1, odnosno u momentu davanja ponude za zaključenje aneksa tuženi kao poslodavac nije obavljao delatnost u S. kao mestu van sedišta poslodavca, niti postoji organizovan redovan prevoz koji bi tužiocu, kao zaposlenom, omogućio blagovremeni dolazak na rad i povratak sa rada (prema ranijem radnom vremenu prodavnice u S., kao i ostalih prodavnica tuženog).

Kako je ovlašćenje tuženog kao poslodavca da tužiocu kao zaposlenom ponudi izmenu ugovorenih uslova rada primenom člana 171. stav 1. tačka 2. Zakona o radu, uslovljena ispunjenošću uslova iz člana 173. istog Zakona, što je u konkretnom slučaju izostalo, to ni odbijanje zaposlenog za zaključenje ovakvog Aneksa ugovora o radu, nije moglo biti sankcionisano otkazom ugovora o radu, primenom člana 179. stav 1. tačka 7. Zakona, što i pobijanu odluku tuženog čini nezakonitom, pa ju je prvostepeni sud pravilno poništio, uz obavezu tuženog da tužioca vrati na rad.

Tužilac je uspeo u postupku po reviziji, ali mu ovi troškovi nisu dosuđeni, s obzirom da iste nije ni tražio.

Na osnovu člana 407. stav 1. Zakona o parničnom postupku, Vrhovni kasacioni sud je odlučio kao u izreci.

Predsednik veća-sudija

Predrag Trifunović,s.r.